

Dělostřelectvo u nás a v cizině.

Kapitán děl. Karel Gruncl:

Nový dělostřelecký materiál v cizině.

1. Švédský 37 mm protitankový kanon Bofors L/15.

Data: váha střely 0·7 kg, počáteční rychlost 800 m/sek., maximální dostřel 6000 m, váha děla v palebném stanovišti 335 kg, váha děla s kolesnou 500 kg, délka hlavně 1670 mm, váha hlavně se závěrem 100 kg, maximální rozpětí plynů 2650 atm., rozsah náměrů — 10° + 25°, rozsah odměrového řididla 50°, délka lafety od svislé osy kola k ostruže chobotu 500 mm, tloušťka ochranného štítu 4 mm, průměr kol 660 mm, rozchod kol 1090 mm, nárazová energie střely na dálku 500 m 140'3 kgm na cm², na dálku 1000 m 83 kgm na cm².

Hlaveň je opatřena brzdovratným zařízením a spočívá na válcovité kolébce. Demontáž je velmi jednoduchá. Závěr je přímý, klínový. Po vypálení každé rány se samočinně otvírá směrem dolů. Lze jej však otvírat i ručně s pravé strany. Spouštěcí zařízení jest uloženo po levé straně závěru a obsluhuje je mířič. Kolébka má nahoře skluznou plochu pro hlavěň, která je za tím účelem vespod opatřena vodicími čelistmi. V kolébce je uložena kapalinová brzda a zpruhový vratník. Maximální zákruz hlavně 550 mm. Kolébka spočívá dvěma čepy na horní lafetě, opatřené náměrovým řididlem. Horní lafeta spočívá pivotovým čepem na dolní lafetě, která má skříňovitý tvar. Odměrovým řididlem lze posunovat horní lafetu s hlavní a kolébkou maximálně 25° na každou stranu od svislé osy děla. K dolní lafetě jsou kloubovitě připojeny nohy rourovitého tvaru, tvořící chobot. Obě nohy jsou na svých koncích opatřeny ostruhami. Kloubovitě uspořádání noh umožňuje částečně i vyrovnávat náklon

děla. Obě kola dolní lafety mají nezávislé pérování. Kola jsou opatřena pneumatikami a jsou drátěná nebo i disková.

Dělo je opatřeno dvoudílným ochranným štítem tlustým 4 mm. K zamíření slouží nezávislý zaměřovač a dělový dalekohled.

Obsluha děla: 2 muži — mířič zároveň střelec, nabiječ. Při obsluze leží oba na polštářovaných a značně širokých lehátkách, upravených na obou rourovitých nohách chobotu.

Na menší vzdálenosti dopravuje dělo mužstvo. Na větší vzdálenosti lze dělo zavěsit za auto. Lze však použít také potahu hipomobilního. Za tím účelem se obě rourovité nohy tvořící chobot přitáhnou k sobě a spojí zvláštní sponou. Chobot se zavěsí za kolesnu opatřenou vidlicovitou ojí. Do kolesny se vejde 80 granátů.

Kromě popsaného typu zkonstruovala též švédská firma mnoho jiných děl menší ráže pro rozličné úkoly:

	Váha střely	V _o	Váha děla	Max. dálka
a) 37 mm protitankový kanon L/50	0'8 kg	800 m/vt.	335 kg	6400 m,
b) 37 mm kanon pro vyzbrojení tanků L/45	0'7 kg	800 m/vt.	400 kg	6000 m,
c) 47 mm kanon pro vyzbrojení tanků L/33	1'5 kg	560 m/vt.	400 kg	5800 m,
d) 47 mm protitankový kanon L/33	1'5 kg	560 m/vt.	335 kg	5800 m,
e) dvouhlavňový doprovodný kanon L/12— L/33 — ráže hlavní 75/25 mm	4'5 kg 0'25 kg	300 m/vt. 600 m/vt.	365 kg 365 kg	5100 m, 4700 m,
f) dvouhlavňový doprovodný kanon L/12— L/33 — ráže hlavní 75/47 mm	4'5 kg 1'5 kg	300 m/vt. 560 m/vt.	365 kg 365 kg	5100 m, 6700 m,
g) kombinovaný doprovodný kanon-minomet L/20—L/45 — ráže hlavní 81/37 mm	4'1 kg 0'7 kg	320 m/vt. 800 m/vt.	423 kg 423 kg	6000 m, 6700 m,
h) kombinovaný doprovodný kanon-minomet L/20—L/33 — ráže hlavní 81/47 mm	4'1 kg 1'5 kg	320 m/vt. 560 m/vt.	425 kg 425 kg	6000 m, 6700 m,
i) doprovodné pěchotní dělo vz. 35 ráže 47 mm	1'5 kg	630 m/vt.	290 kg	9000 m.

2. Švédská 15 cm hrubá houfnice Bofors typ L/34.

Data: váha střely 41 kg, váha náplní 5'25 kg, počáteční rychlost 580 m/vt., maximální dostřel 15.500 m, váha děla v palebném stanovišti 5700 kg, délka hlavně 3578'4 mm, váha hlavně se závěrem 1750 kg, maximální rozpětí plynů 2500 atm., rozsah náměru —5° +60°, rozsah odměrového řídicího 45°, palná výška děla (při vodorovné hlavní) 1470 mm, maximální zákruz hlavně 950 mm, rozchod kol 2040 mm, průměr kol 1300 mm, šířka obručí kol 320 mm, tloušťka ochranného štítu 4'5 mm.

Hlaveň houfnice má duši a plášť. Hlaveň lze velmi snadno i v poli demontovat a vyměnit. Vzadu je hlaveň uzavřena ogiválním šroubovým závěrem. Lze jej velmi rychle otvírat a zavírat. Hlaveň spočívá na válcovité kolébce, která má nahoře skluznou plochu pro hlaveň. V kolébce jest uloženo brzdovratné zařízení. Brzda je kapalinová a umožňuje zároveň automatické zkracování zákazu při větší elevaci. Vratník je vzduchový. Kolébka spočívá dvěma čepy na horní lafetě. Hlaveň je vyvážena dvěma zvlášť mohutnými vyvažovači. Horní lafeta je opatřena pivotovým čepem, který je uložen otáčivě na dolní lafetě. Ta má skříňovitý tvar. Náměr obstarává náměrové řídicí uložení po pravé straně a dvě mohutné náměrové zubatky. Na levé straně je upraveno odměrové řídicí. Ve skříňovité dolní lafetě jest odpérovaná náprava uložena tak, že obě kola jsou na sobě nezávislá, co se týče výkyvů. Pérování nápravy lze při střelbě vyřadit z činnosti. Kola dolní lafety jsou lisovaná a jsou opatřena dvojitými plnými pryžovými obručemi.

Houfnice má potah motorový (kolový nebo pásový traktor). Lze ji též dopravovat rozloženou, při čemž se hlaveň přetáhne na zvláštní hlavňový vůz.

3. Dánský protitankový kanon Madsen vz. 35 L/60.

Data: ráž 37 mm, váha střely 0,8 kg, počáteční rychlost 890 m/vt., palná výška děla 51 cm, váha děla v palebném stanovišti 300 kg.

Závěr je poloautomatický. Dělo má kolovou lafetu. Horní lafeta má tvar kruhovitých platformy, takže odměr je neomezený.

Průraznost střel: na malé vzdálenosti prorazí střela desku z niklové oceli v tloušťce 61 mm při úhlu nárazu 90°, 50 mm desku při úhlu nárazu 60°.

4. Britské pěchotní doprovodné dvouhlavňové dělo
Vickers-Armstrong.

Je kombinací děla a minometu. Hlavně ráže 7 cm se používá jako minometu s maximálním dostřelem 3100 m, hlavně ráže 2 5/4 cm ke střelbě proti tankům. Dělo váží 360 kg. Bližší data nejsou známa. (Příště dále.)

Z cizích revuí.

Literární soutěž na rok 1937, vypsaná italskou vojenskou revuí „Rivista d'Artiglieria e Genio“.

V dvojčísle 10/11 (říjen—listopad) 1936 vypisuje ředitelství časopisu soutěž, již se mohou účastnit též cizí důstojníci. Lhůta soutěže končí 30. dubnem 1937.

Soutěžící mají volnost výběru tematu, zvolená látka však se musí týkat některé z níže uvedených otázek:

a) Použití dělostřelectva v pohybné válce, zejména pak: — co nejrychlejší zasáhnouti do boje, — součinnost s pěchotou, — spojení, — horská válka, — motorisace, — zásobování municí za bitvy.

b) Použití ženijního vojska v pohybné válce se zvláštním zřetelem: — na problém motorisace, — na zmechanisování prací (stroje), — na ženijní jednotky u horské rychlé nebo motorisované divise,

c) Vědecké technické problémy dělostřelectva nebo ženijního vojska.

Práce musí býti psány na stroji a mít takový rozsah, aby bylo možno je uveřejnit v revuí. Náčrty nebo graficony musí být kresleny černou tuší.

Soutěž je anonymní, práce v obálkách s hesly je třeba zaslat do 30. dubna 1937 na adresu ředitelství časopisu (Roma, Via S. Marco 8).

Práce uznané komisí za vyhovující budou poctěny pamětní medailí a peněžními cenami (1. cena 3000 lir, 2. druhé ceny po 2000 lir a 3. třetí ceny po 1000 lir).

—rg.

Oprava.

V článku plk. v. v. K. Rückera „Dráha střely stratosférou“ v 1./1937 čís. VR. na str. 69 (21), řádek 9 shora místo „při změně počáteční rychlosti“ má správně býti „při nezměněné počáteční rychlosti“.